

۹۵,۹,۲۸

کتاب کار علوم ۵

به شیوه‌ی مفهومی - کاربردی و تلفیق دروس

مولفان: منیر اسلات انتظاری - مریم رشیدیان

- سرشناسه : انتظاری، منیرالسادات، ۱۳۴۶ -
- عنوان و نام پدیدآور : کتاب کار علوم پایه پنجم (به شیوه‌ی مفهومی - کاربردی و تلفیق دروس).
- مشخصات نشر : تهران: خورشید باران، ۱۳۹۵.
- مشخصات ظاهری : ۱۱۷ص: مصور (رنگی)، جدول، نمودار ؛ ۲۹×۲۲ س.م.
- شابک : 978-600-8511-00-7
- وضعیت فهرست نویسی : فبیای مختصر.
- یادداشت : فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir>
- شناسه افزوده : رشیدیان، مریم، ۱۳۴۳ -
- شماره کتابشناسی ملی : ۴۳۸۹۲۶۳

نشر خورشید باران

تهران - صندوق پستی: ۱۱۹-۱۳۴۶۵

تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۰۷۲۷۶

دورنگار: ۰۲۱-۸۹۷۷۱۲۱۲

وبگاه: www.khorshidbaran.ir

پیام‌نگار: khorshidbaran@gmail.com

کتاب کار علوم پایه پنجم
(به شیوه‌ی مفهومی - کاربردی و تلفیق دروس)

نویسندگان: منیرالسادات انتظاری - مریم رشیدیان

طراحی جلد و صفحه‌آرایی: پروانه نصرالهی

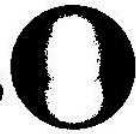
نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۵ / شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال

Isbn: 978-600-8511-00-7

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۱۱-۰۰-۷

کلیه حقوق این اثر محفوظ است

عنوان

صفحه

درس ۱ - رنگ علوم (کاوشگری هدایت شده)	۱۱
درس ۲ - موا - غییر میکنند	۱۹
درس ۳ - رنگ - کمان	۲۹
درس ۴ - برگی از تاریخ	۳۹
درس ۵ - دستور رید. حاک	۴۹
درس ۶ - چه خبر ۱	۶۱
درس ۷ - چه خبر ۲	۶۹
درس ۸ - کارها آسان می شود (۱) - ارم ها	۷۷
درس ۹ - کارها آسان می شود (۲) - ماشین ها	۸۵
درس ۱۰ - خاک باارزش	۹۳
درس ۱۱ - از ریشه تا برگ	۱۰۱
درس ۱۲ - بکارید و بخورید	۱۰۹
برگهی نظر سنجی	۱۰۹

سخنی با همکاران، اولیا و دانش آموزان عزیز

در چند سال اخیر شاهد تغییراتی در نظام آموزش و پرورش و به خصوص در ساختار کتابهای درسی بوده‌ایم. کتاب علوم نیز از دسته کتابهایی بوده که تغییراتی در آن ایجاد شد. علت اساسی تغییرات را می‌توان در حالت کلی به طور مختصر این‌طور فهرست کرد:

- ۱- کسانی که از سیستم آموزشی خارج می‌شدند با نیازهای جامعه هماهنگ نبودند.
- ۲- با توجه به نیازهای فکری دانش آموزان که در عصر حاضر از قدرت هوش و فکر بالایی برخوردار هستند، لازم بوده دانش آموزان ما علم و عمل را با هم به کارگیرند تا خلاقیت‌های خود را نشان دهند.
- ۳- نتایج آزمایش‌های تمرین و پرسش که دانش آموزان ما در آزمون‌های علمی و به صورت تئوریک رتبه‌ی بالایی را کسب کرده‌اند، ولی در تجربه و تحلیل دانش و به عبارتی روشن‌تر در مرحله‌ی عملی و به فعلیت رساندن علم، با مشکل مواجه هستند.
- ۴- در سند چشم‌انداز، ایران در سال ۱۴۰۴، قدرت اول در منطقه می‌شود. لذا با این چشم‌انداز، نیاز به انسانهایی داریم که ضمن داشتن دانش، رهبری و مهارت‌هایشان نیز به حد کمال رسیده باشد.

نگاه فاص به علوم:

اگر به کتاب علوم به طور خاص نگاه کنیم می‌خواهیم مورد آخری (مورد ۴) که اشاره کردیم، به معنای واقعی آن برسیم. یعنی کسب شایسته‌محوری (شایستگی یا چیزی) و آن به این معناست که دانش، مهارت و نگرش و همه‌ی اینها به عنوان جزء جدایی‌ناپذیر از هم و با هم در جریان و رأیند یاددهی یادگیری قرار گیرد و دانش‌آموز ما به عنوان یادگیرنده‌ی صرف نباشد و بیشتر اوقات همراه با معلم خود نقش یاددهنده را نیز ایفا کند. این یاددهندگی می‌تواند هم برای وجود خودش و به صورت انفرادی باشد و هم در گروه یا قالب شیوه‌های جدید تدریس (به خصوص شیوه‌های مشارکتی) اتفاق بیفتد و بدین ترتیب یادگیری برای تمام عمر به دست می‌خورد و هیچگاه از خود نمی‌پرسد چرا علوم می‌خوانم؟ ریاضی به چه درد می‌خورد؟ و...

ویژگی‌ها در درس علوم:

رویکردها در طراحی درس علوم «تماتیک یا زمینه‌محور» است بدین معنی که هر درس فقط یک زمینه‌ی یادگیری است و دارای ۴ ویژگی می‌باشد:

- الف- با زندگی دانش‌آموز ارتباط دارد. (آموختن مهارت زندگی)
- ب- قابلیت عمق‌بخشی دارد و دانش‌آموز و معلم می‌توانند به تحقیق و تفحص و پژوهش بیشتری بپردازند.
- ج- دارای انسجام درونی مطلب است و صرفاً روی یادگیری مفهوم یک مطلب خاص تأکید دارد.
- د- با موضوعات مرتبط بیرونی نیز می‌تواند اتصال برقرار کند. (کاربرد در زندگی روزمره)

پیامد در درس علوم:

در طراحی درس علوم یک هدف را به عنوان هدف نهایی مشخص می‌کنیم. شاید در یک مبحث چند هدف وجود داشته باشد ولی آموزگار باید مهم‌ترین هدف را مشخص و روی آن کار کند و تمام فعالیت‌ها را جوری طراحی کند که به همان پیامد بیند. پراکندگی در کار، عملکرد ذهن و جسم را هم دچار سردرگمی کرده و هم هدف اصلی گم می‌شود.

بایدپیامدها را به یک مفهوم «حقیقت درونی» تبدیل کرد تا به رفتار درآیند و این همان مفهوم اصلی یادگیری است.

سطوح عملکرد در درس علوم:

از آنجایی که ملاک ارزشیابی از کمی (نمره) به کفایت تبدیل شده، لذا برای دروس به‌خصوص علوم با توجه به ملاک‌ها، سطوحی نیز در نظر گرفته می‌شود که معیار با توجه به این سطوح‌ها، دانش‌آموز خود را ارزیابی می‌کند. لازم به ذکر است که ۳ سطح در نظر گرفته شده: سطح ۱ «پایین‌ترین»، سطح ۲ «متوسط» و سطح ۳ «بالا‌ترین» است و معلم باید تمام تلاش خود را به کار گیرد تا دانش‌آموز خود را به سطح ۳ برساند و از برتری نسبت به دیگران به‌کار بردن الفاظی که روحیه را تضعیف و روان را تهدید می‌کند پرهیز شود. (الفاظی مانند: تو هیچ‌چی نمی‌شناسی)

➤ **توجه:** درکلیه‌ی کتابهای راهنمای تدریس معلم به خصوص علوم؛ سطوحی است که باید مطالعه و بررسی نمایند. (قابل توجه همکاران)

ویژگی کتاب کار علوم:

در کتاب کار حاضر با توجه به تغییراتی که در مباحث به وجود آمده؛ تأکید بر بالا بردن قدرت تفکر و خلاقیت دانش‌آموزان است و سعی بر این شده که:

الف- دانش‌آموز پس از یادگیری درس و مفهوم آن در کلاس توسط خود و گروه تحت نظارت و راهنمایی آموزگار، از موارد مشابه در زندگی روزمره نیز بهره‌گیرد تا مفهوم در ذهن ملکه شده و به عبارتی انسجام ذهن و جسم اتفاق بیفتد.

ب- سوابقی از نوع دانش طراحی گردیده تا دانش آموز ضمن مرور مفهوم در ذهن، به مهارت و نگرش به زمان دست یابد، زیرا بر این باوریم تا تعریف مفهوم یاد گرفته نشود و لزوم یادگیری آن مشخص نگردد، دستیابی به موارد دیگر با مشکلات مواجه خواهد گردید و شاید هم یادگیری اتفاق نیفتد.

ج- در قسمت آخر، با طراحی بحث، کشیدن نقاشی، تهیه فیلم یا عکس، ساخت پاورپوینت و... تلفیق دروس با علوم، در پی تقویت روحیه‌ی خلاقیت و بالا بردن سطح علمی و نگرش دانش آموزان بوده‌ایم.

لب کلام اینکه هر سه ارزش «دانش - مهارت و نگرش» را با هم تلفیق کردیم و امید بر آن داریم تا دانش آموزانمان به شایستگی یادگیری برسند و خود در آینده ذره ذره بر اطلاعات کسب شده درحال؛ اضافه نمایند و آنطور زندگی کنند که شایسته‌ی یک ایرانی است.

خوشحال می‌شویم همانطور که ما تجاربمان را در اختیار قرار دادیم؛ شما همکار، پدر و مادر و حتی دانش آموز عزیز، تبار؛ رویکردها و نظراتتان را بیان نمایید تا موجب بهبود و بهتر شدن کار شود. زیرا بر این باوریم که: «فایده» نقدپذیری از مهم‌ترین و شاخص‌ترین هنر ما آدمهاست؛ پس این مهم را از خودتان و ما دریغ نکنید.

به امید موفقیت در یادگیری لذت بخش

منیرالسادات انتظاری - مریم رشیدیان